

DR. MODOR VIDOR
gyógyszerész
(1910—1979)

HART GYÖRGY

Dr. Modor Vidor gyógyszerész közel 20 éven keresztül dolgozott a magyar állategészségügy szolgálatában. Az Állatorvostudományi Egyetem Növénytani Tanszékének tanszékvezető docenseként az állatorvos hallgatók generációját oktatta.

Munkásságát olyan területen művelte, ahol kevés gyógyszerész tevékenykedett. A napjainkban egyre fontosabbá váló állatorvos—gyógyszerész kapcsolatok indokolják, hogy egy ilyen kolléga életébe, munkásságába bepillantást nyerjünk.

*

Az utóbbi 4—5 esztendőben intenzíven megindult a kapcsolatok elmélyítése a gyógyszerészet és az állategészségügy—állatorvoslás, illetve művelők között. A magyar mezőgazdaság, azon belül az állattenyésztés dinamikus fejlődése már régóta indokoltta tetteket, hogy ez a folyamat új és mélyebb tartalmat nyerjen. Sok olyan momentum bizonyítja ezt, mely ebben a pár évben lépett szakmai életünkbe.

Ilyenek:

- a gyógyszerértári premixforgalmazás
- állategészségügyi jegyzet a gyógyszerészhallgatóknak (a gyógyszerészképzésben végre kezd súlyának megfelelő helyet kapni ez az egyre fontosabb részterület)
- beindult és, ha nehézkesen is, de folyik az állatgyógyászati témájú gyógyszerésztovábbképzés
- a gyógyszerész—állatorvos konferenciák országos szinten, rendszeresen megrendezésre kerülnek

— 1982-ben megalakult az MGYT Közforgalmú Gyógyszerértári Bizottságának Állatgyógyászati Munkacsoportja

A fent említett Állatgyógyászati Munkacsoport 1986. évi munkatervének egyik pontja olyan gyógyszerész életének, munkásságának feldolgozása, aki ezen a területen működött, sokat tett az állatgyógyászatért.

Dr. Modor Vidor gyógyszerész 1910-ben született Désen. 1933-ban gyógyszerészi oklevelet szerzett a Pázmány Péter Tudományegyetemen. 1933-tól 1935-ig gyakorló gyógyszerészként dolgozott Budapest különböző gyógyszerértáraiban.

1935-től a Pázmány Péter Tudományegyetem Növényrendszertani Intézetében működött egyetemi gyakornokként, 1940-től ugyanott tanársegéd. Közben 1936-ban középiskolai tanári diplomát szerzett kémia—biológia, ásvány- és kőzettan

szakokon, 1940-ben pedig természettudományi doktorrá avatták. 1941-ben a Gyógynövénykutató Intézethez nevezik ki adjunktusnak, a felszabadulás után az intézet tudományos főmunkatársa lett.

Dr. Modor Vidor a növénytan, növényrendszertan avatott művelője volt. A Növényrendszertani Intézet munkatársaként számos botanikai tanulmányúton vett részt Ausztriában, Olaszországban, Csehszlovákiában, Jugoszláviában és szülőföldjén Erdélyben. 1952 év végén az akkori Állatorvostudományi Főiskola, majd Egyetem Növénytani Tanszékének élére került, mint tanszékvezető egyetemi docens. Tudományos érdeklődése ettől kezdve a gyógyszeranalitika, növényrendszertan, növénycönológia, a gyógy- és mérgező növények szövettani vizsgálatának témakörére terjedt ki. E területeken különböző tudományos szaklapokban 32 közleménye jelent meg. A növénytani mikrotechnika elismert szaktekintélye lett, és tudományos körökben elismerést szerzett szövetfejlődéstan, növény szövettani, és a növényeknek szövettani alapon végzett azonosítási vizsgálataival.

Mint az Állatorvostudományi Egyetem tanszékvezető docense sokat publikált a MÁL-ban (Magyar Állatorvosok Lapja). Főleg sertéseknel, szarvasmarháknál előforduló növény- és takarmánymérgezés okozta toxikózisokkal, azok kimutatásával foglalkozott. (MÁL 1965/5, 1966/2, 1967/9, 1969/1, 1971/11, 1967/1, 1964/4, 1965/8, 1970/7.)

Az állatok takarmány okozta mérgezéseinek kutatásával foglalkozó Belgyógyászati Tanszék és Klinika kutatóinak nagy segítséget nyújtó vizsgálataival (mérgező növények azonosítása mikroszkopikus szövettani vizsgálattal) kiváló partnernek bizonyult. Hazánkban sajnos nem volt ritka a szikes rét, legelőterület. Az e területeken található növénytársulások feldolgozása szintén nevéhez fűződik (MÁL 1965/8). A takarmányozástani ismeretek bővítését szolgálta e fontos kutatásával, mely 250 növényre, több, mint 50 növényfajra kiterjedő adatokat szolgáltatott a makro- és mikroelem-tartalomról. Hasonló, rendszeres vizsgálatot feldolgozó munkát abban az időben sem a belföldi, sem a hozzáférhető külföldi irodalomban nem lehetett találni. Feldolgozta többek között az állatellullásokat okozó növényi mérgezéseket 1964-ben (MÁL 1965/5).

Dr. Modor Vidor gyógyszerész, az Állatorvostudományi Egyetem tanszékvezető docense közel 20 állatorvosstanhallgató generációt nevelt, oktató és segített hozzá ahhoz, hogy jól képzett, sokoldalú mezőgazdasági szakemberré váljanak.

Emellett jelentős különböző tudományos társaságokban betöltött szerepe. 1952-től rendes tagja a Magyar Biológiai Társaságnak, 1966-tól a Magyar Gyógyszerészeti Társaságnak, 1967-ben megválasztották a Gyógynövénykutató Intézet tudományos tanácsának rendes tagjává.

1950—1952 között a Magyar Növénytan Társaság titkára. Nemcsak szakmai tudományos téren volt aktív. 1949-től több éven keresztül a budapesti Büntető Törvényszék népi ülnöke, 1956—58-ban tagja a budapesti II. kerületi Tanácsnak. Kiterjedt műveltségére jellemző, hogy intenzíven részt vett az egyetem épületei fejlesztési terveinek előkészítésében, éveken keresztül az Egyetem kari tanácsának jegyzője volt. Beszélt, írt, olvasott német, francia és román nyelven.

Rendkívül sokoldalú segíteni, tanítani mindig kész vezető és munkatárs volt. Tevékenységét 1964-ben a Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója kitün-

tetéssel, 1971-ben pedig a Munka Érdemrend ezüst fokozatával jutalmazták.

1979. október 25-én hunyt el Budapesten.

IRODALOM

Családi Közlés; MÁL 1963/7., 1964/4., 1965/5., 1965/8., 1966/2., 1967/1., 1967/9., 1969/1., 1970/8., 1971/11., 1980. 35 (4) 275.

G. Hart: *Vidor Modor, the pharmacist (1910—1979)*

The pharmacist Vidor Modor has worked in the service of the Hungarian veterinary hygiene for 20 years. As the professor of the chair of Botany of the Veterinary University he taught many a generations of veterinary students. In the field of his activity there was only a limited number of pharmacists. Nowadays, as the connections between veterinarians and pharmacists are growing tighter, to study his life and activity has a special interest.

(Békés Megyei Tanács Gyógyszertári Központ 14/57. gyógyszertára, Gáboros, Kossuth u. 28. — 5932)

Érkezett: 1987. II. 23.

GYÓGYSZERES KEZELÉS ÉS SZEXUÁLIS RENDELLENESÉGEK

Slob, A. K.: Internat. Pharmacy Journal Vol. 1. No. 3. 1987.

A szerző, a dolgozat első részében ismerteti a humán szexualitás fiziológiai és pszichológiai tényezőit, valamint a szexualitás pszichoszomatikus folyamatait. Szexuális rendellenességeket e pszichoszomatikus folyamatok egyikét ért negatív hatások okozhatnak. Ilyen negatív hatású lehet az alkoholfogyasztás, bizonyos gyógyszerek, fájdalomérzet a női vagy férfi nemi szervekben. E hatások komplex, az egész pszichoszomatikus rendszert érintő reakciót indítanak el, és visszatérő szexuális zavart okoznak. A dolgozat áttekinti a felnőttkori hormonhatásokat a szexuális tevékenységre. Nőknél a menstruációs ciklus hormonális változásai nem egyértelműen befolyásolják a szexuális magatartást. Szteroid hormonok, pl. orális fogamzásgátlók csökkentik a menstruációs ciklus során előforduló fiziológiai és pszichológiai változásokat. Idősebb nőknél, a klimax után a fiziológiailag aktív szex-szteroidok termelődése erősen csökken. A normális tevékenység e korban azonban nem mutat lényeges változást, ami viszonylagos függetlenséget mutat a petefészekhormonok mennyiségétől. Férfiaknál, a legújabb vizsgálatok szerint, a tesztoszteron fokozta a szexuális tevékenységet. Egyértelműen igazolt, hogy a férfiak szexuális érdeklődése androgénektől függ. Idősebb férfiaknál, valószínűleg a tesztoszteronszint csökkenése következtében a szexuális aktivitás általános csökkenést mutat. A szexuális rendellenességek kezelésének ismertetésekor a szerző hivatkozik *Bancroft*: „Humán szexualitás és problémái” című könyvére. Eszerint, a pszichológiai kezelési módszerek közül az egyszerű beszélgetést, páros, egyéni vagy csoportos formában javasolja. Emellett, vagy ezt kiegészítve lehetsé-

ges hormonok vagy egyéb gyógyszerek adása, szükség esetén sebészeti beavatkozás. Gyógyszerek és hormonok terápiás haszna szexuális rendellenességek kezelésében igen korlátozott. Hormonok adagolása ígéretesebb, mint az általánosabb hatású készítményeké. Clomipramint, egy triciklusos antidepresszánt adnak újabban korai ejakulációs zavar esetén. Perifériás értágító javasolható abban az esetben, ha az erectio zavarát perifériás érrendszeri megbetegedés okozza. Férfiaknál, alacsony tesztoszteron és/vagy magas prolaktinszint következményeként létrejött szexuális érdeklődés csökkenés javulhat külső forrásból adott tesztoszteron vagy bromokriptin hatására. Nőknél, a hüvely kiszáradását okozhatja az idős korban, a klimaxot követően lecsökkent ösztrogén-termelődés. Ez sok esetben okoz szexuális zavarokat. E panaszokat nem javítja ösztrogén adagolása. Kis mennyiségű androgén adása, bizonyos esetekben menopauza előtt és után fokozhatja a nők csökkent szexuális érdeklődését. A vélemények elég eltérőek. Férfiak szexuális érdeklődésének csökkentésére ösztrogéneket használnak. Progeszteront szintén használnak e célból nőknél és férfiaknál. USA-ban medroxiprogeszteront, a tesztoszteronszintet csökkentő anyagot alkalmazzák. Európában cyproteron-acetát használatos, mely gátolja az androgén hatását és termelődését is. Számos frankviláns hatású gyógyszer is alkalmazható, melyek közül a benperidol specifikus libidoscsökkentő hatással rendelkezik. A szexuális érdeklődés fokozására az afrodisziákumok alkalmasak. Férfiaknál régen használják a yohimbint. Elsődlegesen mint α_2 -receptor antagonistát hat. A yohimbint tartalmú gyógyszerkombinációk hatását szexuális zavarok befolyásolására számos tanulmány vizsgálta. Ilyen a yohimbint, metiltesztoszteront és sztrichnint tartalmazó, Afrodex nevű készítmény. A kezelt férfiak csak 20%-a adott pozitív reakciót a kezelésre (139).

Dr. Orbay Lászlóné